

репродуктивних клітин чітко визначається лише у Кримінальному кодексі України.

Отже, на сьогоднішній день існує необхідність більш диференційованого підходу до суспільно небезпечних діянь, пов'язаних із трансплантацією [5, с. 204]. Чітко і повно сформульовані правові норми здатні безпосередньо впливати на діяльність медичних працівників і бути засобом забезпечення дотримання прав і свобод людини у сфері медичного обслуговування, полегшуючи вихід із складних ситуацій і запобігаючи вчиненню злочинів лікарями та іншими особами медичного персоналу. Умовами виникнення правових відносин між реципієнтом і трансплантологічним стаціонаром є юридичні факти – волевиявлення хворого і згода медичної установи з подальшим укладенням договору щодо надання медичних послуг у вигляді трансплантації.

Отже щоб визначити півільно-правову відповідальність за порушення законодавства в сфері необхідно законодавчо закріпити межі притуптості трансплантації чітко визначити момент настання смерті й час із настанням якого можна виплвчити трансплантат установити перелік осіб котрі можуть бути донорами та реципієнтами, врегулювати відносини між ними та лікарем.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України, 1996. - № 30. – с. 141;
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України, - №№ 40-44. - с.356)
3. Закон України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині» від 16 липня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України, 1999. — № 41. - с. 3.
4. Основи законодавства України про охорону здоров'я. Прийняті 19 листопада 1992 р. // Відомості Верховної Ради України, 1993. – № 4. – с. 19;
5. Болотіна Н. Б. та ін.; Сучасне українське медичне право / за заг. ред. С. Г. Степенка — К : Атіка 2010 — 495 с.
6. Медичне право України : зб. нормативно-правових актів / упоряд. і наук. ред. Н. Б. Болотіна. — К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. - 412 с.
7. Сенюта І. Я. Право людини на охорону здоров'я та його законодавче забезпечення в Україні (загальнотеоретичне дослідження): Автореф. дис.. канд. юрид. наук: 12.00.01 / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Л., 2006. — 16 с.

Цивільно-правова відповідальність у контексті страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів

Зубкова Л.А., ад'юнкт кафедри цивільного права та процесу НАВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, професор *Пилипенко С.А.*

При розгляді проблематики цивільно-правового регулювання страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів важливо комплексно розглянути питання цивільно-правової відповідальності в цілому, її поняття, характерні ознаки і види, що дозволить більш ґрунтовно визначити природу вказаного виду страхування та його особливості.

Так, у науці цивільного права існують різні погляди на природу і сутність цивільно-правової відповідальності. Так, цивільно-правова відповідальність – один з видів юридичної відповідальності і визначається як санкція за правопорушення, наслідок, передбачений нормою права на випадок її недотримання, – такої думки дотримуються багато авторів.

Дещо ширше поняття цивільно-правової відповідальності розглядає С. С. Алексєєв, а саме як позитивну відповідальність, під якою мається на увазі «неухильне, суворе, гранично ініціативне здійснення всіх обов'язків».

Прикладом ще більш «широкого» підходу до суті юридичної відповідальності (а цивільно-правова є одним з її видів) може служити точка зору, висловлена В. А. Тарховим, який розглядає її як «регульований правом обов'язок дати звіт своїм діям» і в тих випадках, коли немає правопорушення.

Поряд з цим слід зазначити, що деякі автори, даючи поняття цивільно-правової відповідальності, акцентують увагу на окремих ознаках юридичної відповідальності. Наприклад, А. М. Белякова під цивільно-правовою відповідальністю розуміє «державний примус до несення негативних майнових наслідків правопорушення, завжди поєднаний з громадським осудом поведінки правопорушника».

На думку О. С. Іоффе «цивільно-правова відповідальність є санкція за правопорушення, що викликає для порушника негативні наслідки у вигляді позбавлення суб'єктивних цивільних прав або покладання основних або додаткових цивільно-правових обов'язків. Не ставлячи за мету проаналізувати і інші точки зору вчених, відзначимо, що найбільш прийнятною в досліджуваному нами аспекті є визначення цивільної відповідальності, дане А. А. Собчаком: «Цивільно-правова відповідальність - передбачена законом або договором міра державного примусу майнового характеру, що застосовується з метою відновлення порушеного стану і задоволення потерпілого за рахунок правопорушника».

Таким чином, викладене дозволяє констатувати, що для цивільно-правової відповідальності характерні наступні загальні ознаки, які маються в будь-якому вигляді юридичної відповідальності: наявність державного примусу, негативних наслідків для правопорушника, суспільний осуд правопорушника.

Проведений нами аналіз нормативних актів та огляд літературних джерел вказують на те, що цивільно-правова відповідальність має ряд родових ознак, які відрізняють її від інших видів юридичної відповідальності (кримінальної, адміністративної та ін.). А саме: 1) цивільно-правова відповідальність носить майновий характер, тобто порушник несе додаткові майнові обов'язки, наприклад, відшкодовує потерпілому втрачений заробіток і витрати, пов'язані з лікуванням потерпілого; 2) порушник зобов'язаний перед потерпілим, майнові санкції, застосовувані до правопорушника в порядку цивільно-правової відповідальності, стягуються на користь потерпілого з метою усунення негативних наслідків для останнього; 3) розмір цивільно-правової відповідальності, як правило, відповідає розміру заподіяної; 4) цивільно-правова відповідальність допускає можливість добровільно усунути негативні наслідки самим заподіявачем.

Поряд з цим, цивільно-правова відповідальність поділяється як на окремі види, так і за іншими критеріями, основними з яких є: підстави виникнення цивільно-правової відповідальності та характер розподілу відповідальності між декількома особами, на яких покладаються додаткові майнові обов'язання.

За підставами виникнення розрізняють договірну і не договірну цивільно-правову відповідальність. Під договірною відповідальністю прийнято розуміти відповідальність, що настає у випадках невиконання або неналежного виконання зобов'язання, яке виникло зі договору. Позадоговірну відповідальність має місце, коли відповідна санкція застосовується до правопорушника, який не перебуває у договірних відносинах з потерпілим. Наприклад, при заподіянні шкоди особистості або майну громадянина, або

майну юридичної особи, внаслідок безпідставного придбання або збереження майна за рахунок іншої особи. Відповідальність, яка виникає внаслідок заподіяння шкоди, іменують також деліктною відповідальністю.

Юридичне значення розмежування договірної і позадоговірної відповідальності полягає в тому, що форми і розмір позадоговірної відповідальності встановлюються тільки законом, тоді як ці складові умови договірної відповідальності встановлюються і законом, і угодою сторін. В деліктних зобов'язаннях на правопорушника покладається обов'язок по «відшкодуванню шкоди», тобто обов'язок усунути негативні наслідки, що виникли як в майновій (наприклад, додаткові витрати внаслідок шкоди, заподіяної здоров'ю), так немайновій сфері потерпілого (моральна шкода).

Цивільно-правова відповідальність за заподіяну шкоду реалізується в зобов'язаннях із заподіяння шкоди. Найбільш повно їх сутність відображена у визначенні, даному А.П. Сергеевим і Ю.К. Толстим: «зобов'язання з заподіяння шкоди можуть бути визначені як позадоговірні зобов'язання, що виникають внаслідок порушення майнових та особистих немайнових прав потерпілого, що носять абсолютний характер, покликані забезпечити найбільш повне відновлення цих прав за рахунок заподіювача шкоди або за рахунок інших осіб, на яких законом покладено обов'язок відшкодування шкоди».

Цивільно-правові гарантії здійснення та захисту права на особисті папери

Клімовський С.С., здобувач Науково-дослідного інституту приватного права та підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Науковий керівник: кандидат юридичних наук *Первомайський О.О.*

Враховуючи те, що юридичні гарантії – це сукупність нормативних закріплених умов, способів та засобів, за допомогою яких визначаються умови і порядок здійснення прав і свобод особи, а також їх охорона, захист та відновлення у разі порушення і які мають системний, комплексний, постійний, реальний та юридично надійний характер. Роль і значення правових гарантії визначається тим, що вони створюють необхідні юридичні умови для перетворення закріплених у законодавстві прав і свобод людини та громадянина з можливостей на реальність.

Цивільно-правові юридичні гарантії, на нашу думку, необхідно розглядати у площині двох рівнів, а саме конституційному, де закріплено основоположні принципи цивільно-правового регулювання, та, власне, цивільно-правовому, зокрема як на загальному цивільно-правовому рівні, так і спеціальному, зокрема стосовно конкретних цивільно-правових інститутів або прав.

З урахуванням цього до юридичних гарантії права на особисті папери слід віднести: конституційно-правові гарантії: гарантії непорушності (ч.1 ст. 32 Конституції України зазначає, що ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України); гарантії судового захисту (ч.3 ст. 32 Конституції України де зазначено, що кожному гарантується судовий захист права спростувати недостовірну інформацію про себе і членів своєї сім'ї та права вимагати вилучення будь-якої інформації, а також право на відшкодування моральної та матеріальної шкоди, завданої збиранням, зберіганням, використанням та поширенням такої недостовірної інформації); гарантії щодо вільного зберігання особистих паперів та інформації (ч.2 ст. 34 Конституції України, кожен має право вільно